

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Środowiskowe aspekty planowania przestrzennego Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Gospodarka przestrzenna Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej Poziom studiów studia inżynierskie pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 25GPTS.34N.00633.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane	
Koordynator zajęć	Lidia Poniży		
Prowadzący zajęcia	Lidia Poniży, Iwona Zwierzchowska		
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Egzamin - Laboratorium: 15, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	W zakresie fizjografii planistycznej, celem przedmiotu jest przedstawienie znaczenia uwarunkowań środowiska przyrodniczego ze szczególnym uwzględnieniem systemu ekologicznego, w procesie planowania przestrzennego. Ponadto celem przedmiotu jest zapoznanie studenta ze źródłami informacji o poszczególnych komponentach przyrodniczych i możliwościami wykorzystania źródeł informacji o środowisku przyrodniczym w analizie fizjograficznej terenu.
C2	W zakresie ekologii miasta celem jest zapoznanie studenta z podejściem do miast jako do złożonych systemów społeczno-ekologicznych, pogłębienie wiedzy o ekologicznym potencjale przestrzeni miast dla zapewnienia jakości życia człowieka oraz ukazanie praktycznych rozwiązań opartych na przyrodzie wdrażanych w miastach.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza o środowisku przyrodniczym (atmosferze, hydrosferze, litosferze, pedosferze, biosferze), o procesach w nim zachodzących, a także jego organizacji funkcjonalno-przestrzennej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	ma podstawową wiedzę z zakresu fizjografii planistycznej oraz zna jej powiązania z innymi działami geografii.	GPT_K3_W02, GPT_K3_W03	Egzamin pisemny
W2	zna i rozumie wpływ poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego na warunki fizjograficzne terenu.	GPT_K3_W03, GPT_K3_W06	Egzamin pisemny, Projekt, Prezentacja multimedialna
W3	zna kryteria oceny poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego wykorzystywane w opracowaniach fizjograficznych.	GPT_K3_W03, GPT_K3_W06, GPT_K3_W09	Egzamin pisemny
W4	zna koncepcje kształtowania ekologicznie zrównoważonej przestrzeni miejskiej od XIX wieku po współczesność – od miasta ogrodu Howarda po Zieloną infrastrukturę. rozumie zmiany w podejściu do ochrony środowiska w miastach.	GPT_K3_W02, GPT_K3_W03, GPT_K3_W05, GPT_K3_W06	Egzamin pisemny
W5	zna i potrafi wykorzystać w planowaniu przestrzennym ekologiczny potencjał niezabudowanych obszarów miast w kształtowaniu systemów przyrodniczych.	GPT_K3_W02, GPT_K3_W03, GPT_K3_W05, GPT_K3_W06	Egzamin pisemny
W6	zna i rozumie rolę ekosystemów w dostarczaniu korzyści dla człowieka. Potrafi zidentyfikować ekosystemy lub jednostki dostarczające świadczeń ekosystemów istotne dla dobrobytu człowieka i planować przestrzeń z ich uwzględnieniem.	GPT_K3_W02, GPT_K3_W03, GPT_K3_W05, GPT_K3_W06	Egzamin pisemny
W7	poznał wybrane zagadnienia z zakresu ekologii w mieście.	GPT_K3_W02, GPT_K3_W03, GPT_K3_W06	Egzamin pisemny
W8	zna i rozumie kierunki przekształcania miast z wykorzystaniem rozwiązań opartych na przyrodzie.	GPT_K3_W02, GPT_K3_W06	Egzamin pisemny

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi pozyskać informacje z literatury, aktów prawnych, internetowych baz danych, materiałów kartograficznych oraz porządkować i interpretować pozyskane dane	GPT_K3_U01, GPT_K3_U03, GPT_K3_U05	Projekt, Prezentacja multimedialna
U2	wykazuje umiejętności oceny wpływu środowiska przyrodniczego na kierunki zagospodarowania przestrzennego i jego różnych form oraz prawidłowo interpretuje wyniki analiz uwarunkowań przyrodniczych dla wybranych przykładów.	GPT_K3_U01, GPT_K3_U03, GPT_K3_U05, GPT_K3_U06, GPT_K3_U13_inz	Projekt, Prezentacja multimedialna
U3	podejmuje próby samodzielnego przygotowania opracowania ekofizjograficznego z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz różnych materiałów źródłowych o charakterze pierwotnym i wtórnym	GPT_K3_U02, GPT_K3_U05, GPT_K3_U06, GPT_K3_U14_inz	Projekt, Prezentacja multimedialna
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role.	GPT_K3_K01, GPT_K3_K05	Projekt, Prezentacja multimedialna
K2	ma świadomość ważności pozatechnicznych aspektów i skutków działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje.	GPT_K3_K02, GPT_K3_K03	Projekt, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Fizjografia planistyczna jako interdyscyplinarna dziedzina wiedzy - cel i przedmiot badań.	W1	Wykład
2.	Źródła danych i informacji o środowisku przyrodniczym, wykorzystywane w analizach fizjograficznych dla dokumentów planistycznych.	W1, W2	Wykład, Laboratorium
3.	Skutki braku respektowania uwarunkowań przyrodniczych w procesie gospodarowania przestrzenią.	W2	Wykład
4.	Opracowanie ekofizjograficzne- miejsce tego dokumentu w polskim systemie planowania przestrzennego. Zakres opracowania ekofizjograficznego.	W1, W2, W3, U2, U3, K1, K2	Wykład, Laboratorium
5.	Metody waloryzacji komponentów środowiska przyrodniczego dla różnych form zagospodarowania terenu.	W2, W3, U1, U2	Wykład, Laboratorium
6.	Ocena przydatności środowiska do pełnienia funkcji przyrodniczych i gospodarczych.	W2, W3, U2, U3, K2	Wykład, Laboratorium
7.	Koncepcje kształtowania ekologicznie zrównoważonej przestrzeni miejskiej od XIX wieku po współczesność – od miasta ogrodu Howarda po Zieloną infrastrukturę.	W4, W7	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
8.	Identyfikacja i ochrona świadczeń ekosystemowych istotnych dla dobrobytu człowieka.	W5, W6, W8	Wykład
9.	Proekologiczne przekształcenia miast z wykorzystaniem rozwiązań opartych na przyrodzie. Wykorzystanie ekologicznego potencjału niezabudowanych obszarów miast w kształtowaniu systemów środowiskotwórczych i ogólnodostępnej zieleni.	W5, W6, W7, W8	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Dyskusja
Laboratorium	Metoda analizy przypadków, Metoda projektu, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Egzamin pisemny, pytania otwarte. bardzo dobry (bdb; 5,0): powyżej 85% poprawnych odpowiedzi z egzaminu pisemnego; dobry plus (+db; 4,5): 76-85% poprawnych odpowiedzi z egzaminu pisemnego; dobry (db; 4,0): 66-75% poprawnych odpowiedzi z egzaminu pisemnego dostateczny plus (+dst; 3,5): 61-65% poprawnych odpowiedzi z egzaminu pisemnego dostateczny (dst; 3,0): 51-60% poprawnych odpowiedzi z egzaminu pisemnego niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 51% poprawnych odpowiedzi z egzaminu pisemnego
Laboratorium	Warunkiem zaliczenia laboratorium jest obecność na zajęciach - dopuszczalna jedna nieobecność nieusprawiedliwiona. Na ocenę końcową składa się zrealizowany i przedstawiony w formie prezentacji multimedialnej projekt. Ocena zależna jest od liczby punktów uzyskanych za projekt wg następującej punktacji (wyrażone w procencie maksymalnej liczby punktów do uzyskania): 0-50% - niedostateczny 51-60% - dostateczny 61-70% - dostateczny plus 71-80% - dobry 81-90% - dobry plus 91-100% - bardzo dobry.

Literatura

Obowiązkowa

1. Przewoźniak M., Czocharński J., 2020. Przyrodnicze Podstawy Gospodarki Przestrzennej. Bogucki Wydawnictwo Naukowe Poznań -Gdańsk. (Rozdz. 13)
2. Szulczewska B. (2015) Zielona infrastruktura miasta. W Miasto idealne – Miasto zrównoważone. Planowanie przestrzenne terenów zurbanizowanych i jego wpływ na ograniczenie skutków zmian klimatu (red. A. Kalinowska). Uniwersyteckie Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem, Warszawa.

Dodatkowa

1. Giedych R., Szulczewska B., Maksymiuk G., Problemy zarządzania zieloną infrastrukturą miasta na przykładzie Warszawy, Problemy Ekologii Krajobrazu, T. XXXIII. 203-213.
2. Zrównoważony Rozwój - Zastosowania, nr 4/2013 w tym: Burlińska A., Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jako narzędzie zarządzania przyrodą w mieście.
3. Hansen R., Równoważenie rozwoju urbanistycznego z ochroną bioróżnorodności na miejskich terenach niezagospodarowanych — Sieć Dróg Kolejowych w Monachium.
4. Zrównoważony Rozwój - Zastosowania, nr 5/2014, w tym: Januchta-Szostak A., Rola urbanistyki i architektury w gospodarowaniu wodą.
5. Niemela J., Urban Ecology, patterns, processes, applications, Oxford University Press 2011
6. A.Szponar, 2003: Fizjografia urbanistyczna, PWN Warszawa
7. R. Racinowski, 1987: Wprowadzenie do fizjografii osadnictwa, PWN Warszawa
8. Geografia urbanistyczna 2008, S. Liszewski (red) Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego , Łódź (W szczególności pierwszy rozdział E. Papinskiej: Fizjografia urbanistyczna)

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Laboratorium	15
Przygotowanie do zajęć	10
Przygotowanie do egzaminu	20
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	10
Przygotowanie projektu	15
Przygotowanie pracy pisemnej	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
GPT_K3_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, indywidualnych i w zespole, w zakresie działań związanych z gospodarką przestrzenną
GPT_K3_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałego doskonalenia i aktualizowania wiedzy związanej z zagadnieniami gospodarki przestrzennej oraz działania w sposób przedsiębiorczy
GPT_K3_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywaniem zawodu, w tym także w odwołaniu do opinii ekspertów
GPT_K3_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wypełniania zobowiązań społecznych, poprzez własne działania oraz współorganizowanie działań w grupie na rzecz środowiska społecznego
GPT_K3_U01	Absolwent/ka potrafi analizować i interpretować złożoność i zróżnicowanie przestrzenne zjawisk oraz procesów społeczno-gospodarczych z wykorzystaniem szczegółowych założeń poznanych koncepcji teoretycznych z zakresu gospodarki przestrzennej oraz powiązanych z nią dyscyplin
GPT_K3_U02	Absolwent/ka potrafi przygotować specjalistyczne opracowania projektowe i planistyczne z zakresu zagospodarowania przestrzennego
GPT_K3_U03	Absolwent/ka potrafi pozyskiwać informacje ze specjalistycznej literatury, baz danych oraz innych właściwie dobranych źródeł z zakresu gospodarki przestrzennej oraz porządkować i interpretować pozyskane dane
GPT_K3_U05	Absolwent/ka potrafi wykorzystać zaawansowane narzędzia statystyczne i metody analizy przestrzennej do określania złożonych relacji pomiędzy środowiskiem przyrodniczymi i zjawiskami społeczno-ekonomicznymi oraz do badania ich dynamiki
GPT_K3_U06	Absolwent/ka potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę do rozwiązywania i rozstrzygania dylematów związanych z gospodarką przestrzenną, a także proponować w tym zakresie odpowiednie rozwiązania
GPT_K3_U13_inz	Absolwent/ka potrafi przy opracowywaniu planów zagospodarowania przestrzennego integrować wiedzę z zakresu nauk społecznych, przyrodniczych i technicznych oraz zastosować podejście systemowe, uwzględniające pozatechniczne aspekty gospodarki przestrzennej
GPT_K3_U14_inz	Absolwent/ka potrafi wykorzystać oprogramowanie GIS oraz CAD do przygotowania koncepcji i projektów z zakresu gospodarki przestrzennej, a także interpretować uzyskane wyniki i formułować wnioski, w tym również o charakterze aplikacyjnym
GPT_K3_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym koncepcje teoretyczne z zakresu: socjologii, demografii, ekonomii i zarządzania, prawa, lokalizacji działalności gospodarczej, rozwoju miast i obszarów wiejskich odnoszących się do gospodarki przestrzennej oraz złożone relacje pomiędzy społeczną i ekonomiczną działalnością człowieka a środowiskiem przyrodniczym
GPT_K3_W03	Absolwent/ka zna i rozumie złożoność przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych i prawnych uwarunkowań gospodarki przestrzennej i ich wpływ na procesy rozwoju w różnych skalach przestrzennych
GPT_K3_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia teoretyczne i praktyczne zagadnienia z zakresu planowania przestrzennego i projektowania układów przestrzennych
GPT_K3_W06	Absolwent/ka zna i rozumie złożoność funkcjonowania środowiska przyrodniczego, jego użytkowania i zagrożeń z tym związanych
GPT_K3_W09	Absolwent/ka zna i rozumie szczegółowe zagadnienia związane z pozyskiwaniem, przetwarzaniem, analizą i wizualizacją danych geograficznych